

Nr 23.

Av herr **Ljunggren, August**, och herr **Petrén Alfred**, *angående ändring av § 35 i förordningen om kommunalstyrelse på landet.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 34 den 22 nov. 1918 med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet upptager i § 27 bl. a. stadgande därom, att åt kommunalfullmäktige, där sådana införas, skall uppdragas den kommunen i kommunala angelägenheter tillkommande beslutanderätten med de villkor och undantag, varom närmare stadgas. Dessa undantag innefattas i § 35 av samma förordning.

Därest Kungl. Maj:ts proposition i denna del antages, skulle hädanefter bl. a. kommunalstämmas befogenhet att avgiva utlåtande över ansökning om försäljning av rusdrycker och till sådana drycker ej hänförliga alkoholhaltiga maltdrycker överflyttas från stämman till kommunalfullmäktige.

Emot en sådan anordning kunna, enligt vår mening, anföras vägande skäl, vilka vi härmed på uppdrag av riksdagens nykterhetsgrupp vilja i huvudsak angiva.

Sedan kommunerna i stort sett blivit i ekonomiskt avseende beroende av rusdrycksmedlen, har avgörandet ang. försäljning av rusdrycker och till rusdrycker icke hänförliga alkoholhaltiga maltdrycker blivit uteslutande en nykterhets- och ordningsangelägenhet. Ett ståndpunkttagande i denna speciella fråga måste därför betingas av helt andra synpunkter än de, som göra sig gällande ifråga om övriga kommunala angelägenheter. En sammankoppling av nykterhetsfrågan med de kommunala valen verkar därför förryckande och medför stora olägenheter ur såväl nykterhetssynpunkt som ur synpunkten av de kommunala ärende-

nas rationella handläggning. Den hittills gjorda erfarenheten vid stadsfullmäktigevalen i städerna bestyrker detta påstående. Det vill därför synas, som om man allmänt borde kunna vara överens om att icke nu lagfästa samma missförhållande även ifråga om våra landskommuner.

Oavsett olika uppfattningar i nykterhetskänseende, torde vidare alla vara av den meningen, att beslut angående försäljning eller icke försäljning av rusdrycker bör bliva beroende på den verkliga folkmeningen och icke av de grupperingar, som uppstå vid avgörandet av andra kommunala spörsmål. Men denna folkmening kan icke få ett fullödigt uttryck, om nykterhetsfrågan kastas in som ett stridsämne vid de kommunala valen. Därest så sker, nödgas nykterhetsvännerna dels söka få de kommunala grupperingarna eller politiska partierna att taga bestämd ståndpunkt rörande aktuella krav i nykterhetsfrågan, dels söka inom resp. grupperingar vid nominering av kandidater få så många som möjligt av sina meningsfränder i denna speciella fråga uppförda å vallistorna. Av liknande skäl nödgas motparten handla på samma sätt med den påföljd, att nykterhetsfrågan, som återkommer endast en gång om året och i många fall endast vart tredje år, lätt nog blir det centrala vid valen. Att detta måste menligt inverka på övriga ärenden, som fullmäktige hava att ägna en ständig uppmärksamhet, ligger i öppen dag.

Ifall ovan anförda synpunkter vinna beaktande, torde i § 35 ett nytt moment böra införas av exempelvis följande lydelse:

§ 35.

» — — — — —
g) utlåtande, som det enligt gällande författningar åligger kommunalstämma att avgiva över ansökning om försäljning av rusdrycker och till sådana drycker ej hänförliga alkoholhaltiga maldrycker.»

Alternativt föreslås även följande lydelse:

§ 35.

» — — — — —
g) utlåtande, som enl. förordningen den 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker ävensom förordningen den 9 juni 1905 ang. försäljning av vin och öl kommunalstämma har att avgiva över ansökning om försäljning av drycker, som i nämnda förordningar avses.»

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta,
att § 35 av förordningen om kommunalstyrelse
på landet den 21 mars 1862 skall hava följande ändrade lydelse:

§ 35.

»Följande ärenden må ej av kommunalfullmäktige upptagas, utan skola alltid i kommunalstämma eller i det fall, som i § 29 omförmäles, å distriktstämma handläggas:

- a) — — — (lika med nuvarande lydelse),
- b) — — — (» » » »),
- c) — — — (» » » »),
- d) — — — (» » » »),
- e) — — — (» » » »),
- f) — — — (» » » »),

g) utlåtande, som det enligt gällande författningar åligger kommunalstämma att avgiva över ansökan om försäljning av rusdrycker och till sådana drycker ej hänförliga alkoholhaltiga maltdrycker».

Stockholm den 30 nov. 1918.

August Ljunggren

Alfred Petré.